

Asia: VN/4118/2019

Lausuntopyyntö parlamentaarisen ohjausryhmän ja asiantuntijatyöryhmän mietinnöstä, luonnos hallituksen esitykseksi avoimuusrekisterilain

Lausunnonantajan lausunto

Kannatatteko avoimuusrekisterin perustamista Suomeen?

Kyllä

Mikä esillä olevista kolmesta avoimuusrekisterin soveltamisalavaihtoehdosta tulisi valita (eli mihin tahoihin kohdistuvaa lobbausta ilmoitusvelvollisuuden tulisi koskea)?

Eduskunta, ministeriöt ja valtion virastot

Yleiset huomiot esityksestä

Mietintö ja luonnos hallituksen esitykseksi avoimuusrekisterilain vastaavat hallitusohjelman toimeksiantoa ja pidämme sitä suurilta linjoiltaan perusteltuna.

Vaikka Suomi tässä avoimuuden edistämishankkeessa on etenemässä pohjoismaista ensimmäisenä, jatkossa on hyvä pyrkiä yhdensuuntaisiin lainsäädäntötoimiin myös vaikuttamistoiminnan avoimuuden sääntelyssä julkisuusperiaatteiltaan samanlaisten pohjoismaisten kansalaisyhteiskuntien kesken.

Avoimuusrekisterilain jatkovalmistelussa on tärkeää välttää haitallisia oheisvaikutuksia perustason kansalaisvaikuttamiseen ja tavanomaiseen yhteydenpitoon etenkin kansalaisten ja heidän järjestöjensä sekä kansanedustajien välillä. Ihmisten aktiivisuutta edustajiin ja eduskuntaan päin tulee kannustaa eikä tehdä byrokraattisemmaksi.

Sääntelyehdotusta tulisikin edelleen selkeyttää siltä osin, että paikallis- ja aluetason vapaaehtoiseen yhdistystoimintaan liittyvä tavanomainen vaikuttaminen ja yhteydenpito päätöksentekijöihin ei johda rekisteröintivelvoitteisiin. Olipa kysymys urheiluseurasta, ammattiosastosta,

yrittäjyhdistyksestä tai luonnonsuojeluyhdistyksestä, aktiivistakaan lobbausta ei voitane pitää ammattimaisena ja suunnitelmallisena. Satunnaisuus poikkeussäännöksen kriteerinä on liian kapea.

Kansalaisjärjestöjen vaikuttamistoiminnassa rekisteröinti tulisi kanavoida sille tasolle, missä lobbaus todella on ammattimaista ja suunnitelmallista. Yleensä tämä tarkoittaa valtakunnallista liittoa tai keskusjärjestöä, jossa on palkattua henkilöstöä hoitamassa lakiesityksessä tarkoitettua toimintaa.

Muilta osin avoimuusrekisterin soveltamisalan alkuvaiheen rajaukset vaikuttavat perustelluilta.

Vasama Leila
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue